

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2019. gada 30. augustā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 108/2019),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesa likuma 511. panta otro daļu, 512. pantu un 563. panta pirmās daļas 2. un 3. punktu (turpmāk kopā arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

2. Kriminālprocesa likuma 511. panta otrajā daļā un 512. pantā ir noteiktas prasības tiesas spriedumam kriminālprocesā. Savukārt Kriminālprocesa likuma 563. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā ir paredzētas atsevišķas prasības apelācijas instances tiesas spriedumam kriminālprocesā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam un 19.² panta pirmajai daļai persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt vienīgi tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Turklāt šā likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pamatot, ka ir aizskartas pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības. Minētā tiesību norma ir skatāma kopsakarā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu, atbilstoši kuram pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs tika notiesāts krimināllietā. Viņš uzskata, ka šīs krimināllietas izmeklēšanas un iztiesāšanas gaitā ir notikuši daudzi likuma pārkāpumi, piemēram, tādi, kas attiecas uz personas aizturēšanu, tiesībām uz advokātu, izmeklēšanas tiesneša veiktajām darbībām, pierādījumu iegūšanu pirmstiesas procesā, pierādījumu pieļaujamību, kā arī tiesību normu piemērošanu.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma, bet

nevis tās piemērošana, rada nelabvēlīgas sekas tieši pieteikuma iesniedzējam. Persona ir tiesīga vērsties Satversmes tiesā tikai tādā gadījumā, kad pastāv tieša saikne starp šīs personas pamattiesību ierobežojumu un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*).

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja apsvērumi par Satversmes 92. pantā noteikto pamattiesību aizskārumu attiecas uz Kriminālprocesa likuma normu piemērošanu pirmstiesas procesā un vispārējās jurisdikcijas tiesā, nevis to iespējamu neatbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesai likumā nav noteikta kompetence vērtēt, vai valsts institūcijas tiesību normas attiecībā uz iesniedzēju piemērojušas pareizi un tā nepārvērtē tiesību normu piemērošanas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2003. gada 23. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2002-20-0103 secinājumu daļas 7. punktu un 2011. gada 13. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2011-15-01 7. punktu*). No pieteikuma neizriet, ka tieši apstrīdēto normu iespējamā neatbilstība Satversmes 92. pantam, nevis Kriminālprocesa likuma un citu likumu piemērošana, izraisa Pieteikuma iesniedzējam pamattiesību iespējamu aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta, 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

6. Papildus Satversmes tiesas kolēģija vērš Pieteikuma iesniedzēju uzmanību uz to, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt vienīgi tad, ja persona uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām un pieteikuma iesniedzējam jāpamato, ka:

1) apstrīdētā norma attiecas uz tādām pieteikuma iesniedzēja tiesībām, kas ietilpst kādu Satversmē noteiktu pamattiesību tvērumā (likuma 19.² panta pirmā daļa un sestās daļas 1. punkts);

2) pastāv tieši pieteikuma iesniedzēja pamattiesību aizskārums (likuma 19.² panta pirmā daļa un sestās daļas 1. punkts);

3) ir ievērotas prasības attiecībā uz savu tiesību aizsardzību ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī ar tiem nav iespējams novērst būtisku kaitējumu pieteikuma iesniedzējam, vai arī nav tādu līdzekļu, ar kuriem pieteikuma iesniedzējs varētu aizstāvēt savas tiesības, vai arī konstitucionālā sūdzība ir atzīstama par vispārsvarīgu (likuma 19.² panta otrā vai trešā daļa);

4) ir ievēroti Satversmes tiesas likumā noteiktie termiņi (likuma 19.² panta ceturtnā daļa).

Pieteikumā jāietver arī juridiskais pamatojums tam, kādēļ apstrīdētā norma neatbilst augstāka juridiska spēka normai (likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts), un jāpievieno dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai (likuma 19.² panta septītnā daļa).

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektnās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 108/2019).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova